

[Grünbaum.]

fald det, vi regnede med omkring midten af 1967. Vi kan regne med, at vi får en god stigning i den danske eksport, men samtidig trækker det altså desværre ud med aktivitetsstigningen i de andre lande. Vi har nu hørt om den engelske økonomiske politik, hvor man strammer stærkt til, meget stærkt til for at klare sine valutaproblemer, og der sker jo også en stramning i USA, så det er temmelig sikkert, at vi ikke får det opsving i den takt, som man havde regnet med. Derfor er det et spørgsmål, om det er en fornuftig politik, det, man gør. Jeg ville sige, at hvis man kunne regne med denne meget stærke stigning, så var det en ret fornuftig politik. Hvis vi kunne regne med i 1968 at komme op på fuld beskæftigelse, så ville det ikke være fornuftigt, at vi i Danmark kørte med et årligt underskud på handels- og betalingsbalancen på omkring disse 2 milliarder kr., det ville det ikke være, og man måtte gøre et forsøg på at komme ud af det. Under fuld beskæftigelse ville det være en rigtig politik at stramme finanserne og derigennem forøge mulighederne for, at eksporterhvervene kunne få den arbejdskraft, der herigennem blev ledig, til en udvidelse af eksporten. Men som regeringens egen økonomiminister flere gange har fortalt os det, så er vi jo ikke i den situation, og vi kan altså heller ikke forvente at komme i den ret hurtigt. Vi er i en situation med ledig arbejdskraft og ledige ressourcer i virksomhederne.

Nu kan det jo ikke nytte noget, at man tror, at blot fordi man nedsætter renten, så får man det opsving i erhvervslivet — i hvert fald ikke fordi den bliver nedsat med 1/2 pct.; der skal betydelig mere til. Vi kender jo alle sammen lignelsen om hesten, der bliver trukket til vandtruget og ikke vil drikke. Det var vistnok Keynes, der brugte det i sin bog om pengepolitikken og netop i forbindelse med spørgsmålet om renten. Hvis der er en så stærk afmatning i efterspørgslen som den, der her lægges op til — og vi har jo det økonomiske sekretariats klare udtalelser om, at man ikke regner med nogen udvidelse af forbruget; det er dog en ganske ekstraordinær situation overhovedet ikke at regne med en udvidelse af forbruget i 1968 — hvordan har man så

tænkt sig, at danske erhvervsvirksomheder skulle kunne finde på i noget videre omfang at forøge investeringerne, når de i forvejen har en overskudskapacitet, når der i forvejen er ledige ressourcer?

Vi tror ikke på denne politik. Vi tror heller ikke på, at det er så enkelt, at hvis man strammer finanspolitikken, så kan man lempe pengepolitikken. Det er jo noget, man har sagt her i folketinget i mange, mange år, men det er en betydelig mere indviklet mekanisme, der er tale om. Man kan ikke uden videre påstå, at den øgede aktivitet i samfundet vil give en mindre opsparing og en mindre investering, i og for sig heller ikke, at det vil give strammere pengeforhold, selv om jeg dog ikke vil påstå, at det vil give lettere pengeforhold. Men det er en betydelig mere indviklet mekanisme. Vores stilling i situationen er den, at hvis man f. eks. sagde: det kan blive nødvendigt om et halvt år eller måske om et år at foretage en finanspolitisk stramning, så ville vi være meget lydhøre, for det ville også passe sammen med vores vurdering. Der ligger altså bag dette en afgørende forskel i opfattelsen af disse spørgsmål; det tror jeg ikke jeg behøver at gå nærmere ind på, det har jo også været drøftet nogle gange her i det høje ting.

Vi mener altså, det er en forkert økonomisk politik. Jeg har sagt, det var en gammeltdags økonomisk politik, og det vil jeg også fastholde at det er. Man må ikke i en situation med så stor ledighed, som vi har nu, stramme sådan til, medmindre man er pisket til det — man kan jo være i den valutasituation, at man simpelt hen er nødt til det; for ikke så forfærdelig mange år siden var Danmark i den situation. Det er vi ikke nu, vi har en valutabeholdning på 3 milliarder kr., og det må være rigtigt i en fuld beskæftigelsespolitik at anvende denne valutabeholdning i en sådan periode, og det glædede os da også, da vi i statsministerens åbningstale, hvis man kan sige det, netop lagde mærke til, at regeringen regnede med, at man skulle bruge af valutabeholdningen i 1968-69. Det tog vi som et tegn på, at de partier, der står bag regeringen, virkelig havde skiftet politik — her tænker jeg selvfølgelig først og fremmest på de konservative — og nu var klar over, at den gamle agitation imod valutabeholdnin-